

2020-03-19

Driftföreskrifter Sundsvall Oljehamn AB (SOHAB)

2020-03-19

Innehåll

A GEMENSAMT

1. Allmänt
2. Säkerhetsarbete
3. Brandskydd
4. Heta arbeten
5. Fordonstrafik
6. Tillträde
7. Personlig skyddsutrustning
8. Rökning, alkohol och droger
9. Skyddsansvar
10. Miljöansvar
11. Avvikelser, tillbud och olycksfall
12. Övrigt

B FARTYG

13. Fartygsanmälan
14. Ansvarig person
15. Tillträde till fartyg
16. Bogserbåtsassistans
17. Förtöjning
18. Fartyg vid kaj
19. Inspektion
20. Landpersonal
21. Brandskydd
22. Åtgärder i händelse av brand
23. Skydd mot utsläpp av produkt
24. Åtgärder i händelse av produktutsläpp
25. Lossning och lastning
26. Ballastning av tankfartyg
27. Avlämning av avfall
28. Bunkring

C LANDBASERAD VERKSAMHET

29. Överpumpning mellan depåer

2020-03-19

D BILAGOR

- Bilaga 1 [Förhandsanmälan av fartyg till Sundsvall Oljehamn](#)
- Bilaga 2 [”Nödåtgärder och utrymningsvägar” – information till fartyg](#)
- Bilaga 3 [SOHABs bogserbåtsbestämmelser](#)
- Bilaga 4 [Säkerhetschecklista \(Ship/Shore Safety Checklist\)](#)
- Bilaga 5 [Instruktion för säkerhetsvakt](#)
- Bilaga 6 [Karta över Sundsvall Oljehamn](#)
- Bilaga 7 [Klassningsplan](#)
- Bilaga 8 [Fartygsgenererat avfall](#)

Definitioner

Med ”SOHAB” avses i dessa driftföreskrifter företaget Sundsvall Oljehamn AB

Med ”Sundsvall Oljehamn” och ”Oljehamnen” avses i dessa föreskrifter det geografiska område där verksamheten bedrivs.

2020-03-19

A GEMENSAMT

1. Allmänt

- Dessa driftföreskrifter gäller för all verksamhet i Sundsvall Oljehamn.
- Dessa driftföreskrifter gäller i tillägg till lagar, förordningar och allmänna råd som utfärdats av myndigheter samt Hamnordningen för SOHAB.
- Inom Sundsvall Oljehamn hanteras och lagras flytande produkter av brand- och hälsofarlig natur. Därför krävs särskild uppmärksamhet för att förebygga skada på person, egendom och miljö.
- Alla som arbetar och vistas inom oljehamnen är skyldiga att känna till och följa de bestämmelser som gäller för Sundsvall Oljehamn.
- Alla som bedriver verksamhet inom Sundsvall Oljehamn skall ha kännedom om dessa föreskrifter samt se till att egen och inhyrd personal delges och tillämpar dem.
- SOHAB har samordningsansvaret i enlighet med Arbetsmiljölagen Kap 3 § 7 inom oljehamnen, undantaget utarrenderade områden.
- Som komplement till Hamnordningen och dessa föreskrifter skall anvisningarna i senaste utgåvan av ISGOTT tillämpas. (ISGOTT = International Safety Guide for Oil Tankers and Terminals).
- I övrigt regleras verksamheten bl.a. av anvisningar och rekommendationer utfärdade av SPBI (Svenska Petroleum och drivmedelsinstitutet) och SOHF (Svenskt oljehamnsforum)

2. Säkerhetsarbete

SOHAB har följande grundsyn i sitt säkerhetsarbete:

- verksamheten ska bedrivas på ett sådant sätt att en god arbetsmiljö, hög säkerhet och bra kvalitet främjas.
- alla som arbetar inom Sundsvall Oljehamn ska känna trygghet i sin yrkesutövning.
- driften av Sundsvall Oljehamn ska kännetecknas av ett framsynt miljö- och säkerhetsarbete.
- företag som inom Sundsvall Oljehamn hanterar brand-, hälso- eller miljöfarliga produkter ska ha rutiner för tillsyn.

All säkerhet som avser ISPS regleras i SOHABs säkerhetsplan.

Samtlig personal som verkar, tillfälligt eller permanent, inom Sundsvall Oljehamn ska uppfylla Hamnens skyddsregler gällande sjöfartsskydd och tillträde till oljehamnen.

2020-03-19

3. Nödlägesberedskap

Ansvarig för arrendeområde ansvarar för det systematiska brandskyddsarbetet inom respektive område.

Brandskyddsutrustning skall vara i fullgott skick, och klar att omedelbart tas i bruk. Personalen skall vara utbildad i och väl förtrogen med dess handhavande.

Inom SOHABs område gäller följande;

Vid brand:

- Rädda, om möjligt, personer i fara
- Larma räddningstjänst 112
- Aktivera utrymningslarm
- Stäng produktventiler
- Informera SOHAB

Vid mindre produktutsläpp, oavsett mängd:

- Inled saneringsarbete med den utrustning som finns på plats.
- Informera SOHAB

Vid större produktutsläpp larmas även räddningstjänsten, 112.

4. Heta arbeten

För alla heta arbeten inom SOHABs område krävs skriftligt tillstånd utfärdat av SOHAB. Inom arrendeområden ansvarar respektive depå för heta arbeten. Kopia på tillstånd skall vara till SOHAB tillhanda innan arbetet påbörjas.

Giltigt certifikat för de som skall utföra arbetet skall uppvisas.

Tillstånd får endast utfärdas för en begränsad tid och skall bl.a. innehålla krav på tillgänglig brandsläckningsutrustning, vakthållning samt återkommande gasmätning.

Gällande utgåva av brandskyddsföreningens säkerhetsregler skall alltid tillämpas.

5. Fordon och trafik

Allmänna trafikregler gäller, med särskilda tillägg;

- I hela Sundsvall Oljehamn gäller 30 km/tim.
- Motorfordon får inte utan tillstånd framföras eller parkeras innanför staket till kajområdet. Tillstånd kan endast utfärdas av SOHABs platsansvarige.
- Parkering av fordon får endast ske på särskilt anordnade och utmärkta platser.
- Lastade fordon får ej parkeras inom Sundsvall Oljehamn. Släp som ställs av skall klossas.
- Depåansvarig ansvarar för trafik och parkering inom sin depåanläggning.
- Fordonsvärmare (bränsle drivna och elektriska) skall vara av godkänd typ. Fjärrstart får ej användas på bränsle drivna värmare.
- Närmaste körväg skall väljas till och från den plats inom oljehamnen som besöket avser. Hänsyn skall dock alltid tas vid vägvalet, så att största säkerhet uppnås.

2020-03-19

6. Tillträde

Det råder generellt förbud för obehöriga att vistas i Sundsvall Oljehamn.

6.1 Tillträde till landområde

Endast personal som är involverad i verksamheten samt personal som är utsedd av behörig myndighet äger tillträde till hamnens landområden där lossning, lastning eller annan verksamhet försiggår.

6.1.1 Tillträde till kajområde

Tillstånd till besök kan lämnas av person, som har speciell rättighet att utfärda sådant. Exempel på sådana personer är;

- SOHABs platsansvarig eller driftsamordnare
- depåansvarig/anläggningsföreståndare.
- befälhavare på det fartyg som besöket gäller.

Säkerhetsvakt har rätt att avvisa personer som inte är föranmälda.

Det råder generellt förbud för obehöriga att vistas i Sundsvall Oljehamn.

7 Personlig skyddsutrustning

Vid arbete inom hela SOHABs område gäller följande:

- Varselkläder skall användas. Besökare skall minst ha varselväst.
- Skyddsutrustning i form av hjälm, skyddsglasögon eller visir och hörselskydd ska finnas lätt tillgängliga och användas vid arbete i riskfyllda miljöer.
- Heltäckande klädsel samt skyddsskor ska bäras när produkt hanteras.
- Vid arbete på kaj skall hjälm och skyddsskor användas.
- Flytväst ska användas vid arbeten på kaj och pirar eller där det finns risk att falla i vattnet.
- Vid hantering av olja eller kemiska produkter som kräver ytterligare personlig skyddsutrustning än vad som tidigare nämnts, ska företag som råder över arbetsstället se till att skyddsutrustning finns tillgänglig och används i den omfattning som anvisas av myndigheter eller rekommenderas i säkerhetsdatablad.

Om något av ovanstående saknas äger SOHABs personal rätt att avbryta arbetet tills rättelse sker.

8 Rökning, alkohol och droger

Generellt förbud mot rökning och användande av öppen eld gäller inom hela Sundsvall Oljehamn, iland såväl som ombord på fartyg och i fordon.

Alkohol- och drogpåverkade personer får inte vistas inom området.

2020-03-19

9 Skyddsansvar

Företagsledning och arbetsledning i företag med arbetsställe i Sundsvall Oljehamn ansvarar för:

- att delegering av arbetsuppgifter sker enligt gällande lagstiftning.
- att utbildningen av företagets personal är i enlighet med gällande lagstiftning, att de villkor som angivits av SOHAB uppfylls och att utbildningen i övrigt motsvarar arbetsinnehållet.
- att skyltar och instruktioner utformas så att de även förstås av personal som inte behärskar svenska.

Personal som arbetar i oljehamnen har ett personligt ansvar för att följa föreskrifter, instruktioner och allmänt vedertagna rekommendationer och att personlig skyddsutrustning används enligt föreskrivna anvisningar.

10 Miljöhänsyn

SOHAB har tillstånd enligt miljöbalken från Länsstyrelsen i Västernorrlands län till hamnverksamhet i oljehamnen.

Miljöhänsyn inom Sundsvall Oljehamn innebär bl.a. att:

- Lagring och hantering av produkter ska ske på ett sådant sätt att risken för utsläpp minimeras. Bästa tillgängliga teknik ska tillämpas.
- Alla i Sundsvall Oljehamn verksamma företag, ansvarar för att internutbildning sker om miljörisker och handhavande av utrustning, med syftet att minimera dessa risker.
- Lastade tankfordon får ej stå parkerade
- Tomma tankfordon skall stå på hårdgjord yta med avlopp kopplat till oljeavskiljare.
- Skador på mark och miljö skall anmälas till Länsstyrelsen eller Miljöförvaltningen av den som orsakat skadan enligt gällande miljökontrollprogram.
- Varor med flampunkt lägre än 30°C och andra produkter eller ämnen som kan försvåra reningen av OFA-vattnet (Olje-Förorenat Avloppssystem) ej får tillföras OFA-systemet.
- Enkelskrovsfartyg tillåts ej operera i Sundsvall Oljehamn (gäller från 2015-01-01).
- Miljöstationer finns för mottagning av fartygens farliga avfall.
- Endast företag som innehar tillstånd får omhänderta och transportera miljöfarligt avfall. Transportdokument enligt avfallsförordningen skall utfärdas och bevaras.

11 Avvikelser, tillbud och olycksfall

Skador, tillbud och nära händelser som är av betydelse för verksamheten inom Sundsvall Oljehamn, ska rapporteras som avvikelser. Sådana avvikelser ska behandlas i samarbetskommittén i syfte att reducera antalet skador och tillbud.

2020-03-19

12 Övrigt

Generellt förbud mot fotografering och filmning råder inom Sundsvall Oljehamn. Tillstånd kan i vissa fall lämnas av SOHABs platsansvarige eller dennes ställföreträdare.

Dykning och undervattensarbete inom hamnområdet får endast ske om SOHAB dessförinnan lämnat tillstånd.

Elektrisk utrustning skall uppfylla kraven i av behörig myndighet utfärdad klassningsbestämmelse.

Anslutning av elektrisk utrustning får endast ske vid godkänt uttag.

Delar av hamnområdet är EX-klassat. Se bilaga 7, klassningsplan. Inom dessa zoner får endast EX-klassad elektrisk utrustning användas, inkl. mobiltelefoner och annan kommunikationsutrustning.

B FARTYG

13 Fartygsanmälan

Fartyg som avser anlöpa hamnen skall genom rederiets (mäklarens) försorg förhandsanmälas till SOHAB, enligt föreskrifterna i Bilaga 1 till driftföreskrifterna.

Förhandsanmälan innehållande aktuella dokument skall göras i god tid och senast 24 timmar innan fartygets beräknade ankomst till hamnen, om inte SOHAB med hänsyn till varaktigheten hos fartygets resa eller annan omständighet medger kortare tid.

Information enligt Bilaga 2 "Nödåtgärder och utrymningsvägar" tillhandahållas fartyget innan ankomst och anslås på väl synlig plats ombord.

14 Ansvarig person

Verksamhetsutövare och fartygets befälhavare skall, inom sina respektive ansvarsområden, utse ansvarig person för transport, hantering och förvaring av farligt gods. Denna person skall äga nödvändig kännedom om gällande bestämmelser samt internationella legala krav för transport, hantering och förvaring av farligt gods.

15 Tillträde till fartyg

Förutom de personer som enligt myndighets bestämmelser äger tillträde till fartyg tillhör det fartygets befälhavare att avgöra vilka som i övrigt äger tillträde. Personal tillhörande SOHAB skall alltid beredas tillträde i tjänsteärende.

Alla besökare inkl. varuleveranser skall föränmälas minst 24 timmar innan ankomst.

Eftersom tillträde till fartyg i allmänhet också innebär att hamnområden måste passeras, kan SOHAB avvisa besökare om skäl härtill föreligger.

16 Bogserbåtsassistans

När fartyg anlöper eller avgår från kaj skall bogserbåt/säkerhetsbåt användas enligt de föreskrifter i SOHABs bogserbåtsbestämmelser, se bilaga 3.

Regelverk från andra myndigheter, t.ex. Transportstyrelsen, sjöfartsverket kan även gälla för vissa anlöp.

2020-03-19

17 Förtöjning

Fartyg och övriga flytetyg får inte förtöja i hamnen utan SOHABs medgivande.

Fartyg som ej lossar eller lastar får ej kvarligga i hamnen utan SOHABs medgivande.

Lots/fartyg skall upprätta förbindelse med personal på kaj innan angöring, lämpligen via radio.

Förtöjning får endast ske till för ändamålet avsedd utrustning.

För kapning av förtöjning skall yxor finnas i brandredskapsbod eller i skåp intill förtöjningsplatserna.

Brandvajer behöver ej riggas.

Fartyg i hamnen skall ständigt hållas väl förtöjda. Förtöjningarna skall hållas sträckta samt justeras efter fartygets varierande fribord, i samband med lossning/lastning.

Förtöjning av fartyg och övriga flytetyg långsides annat fartyg, får endast ske efter medgivande av SOHAB.

Anordning för tillträde mellan fartyg och kaj skall vara säker och bestå av riktig, för ändamålet konstruerad landgång eller fallrepstrappa.

Ett säkerhetsnät skall vara riggat och ordentligt säkrat under landgången/fallrepstrappan.

Landgång/fallrepstrappa skall vara ändamålsenligt upplyst under mörker

18 Fartyg vid kaj

18.1 Utventilering av gaser

Insugning respektive utblåsning av luft till/från fartygets får endast ske via fartygets ordinarie tankventilationssystem.

Om insugning respektive utblåsning av luft måste ske via tanklucka skall tillstånd till detta först ha inhämtats från SOHAB. Sådan tanklucka skall då vara försedd med godkänt, fast monterat flamskydd.

18.2 Gnistsläckare

Fartyg och andra flytetyg som anlöper Sundsvall Oljehamn skall vara försedda med effektiv gnistsläckare på skorsten och avgasrör.

Om gnistbildning från fartygsskorsten eller avgasrör observeras, skall åtgärder omedelbart vidtas för att stoppa denna gnistbildning även om eld under ångpanna måste släckas eller maskin stoppas. SOHAB skall alltid informeras.

18.3 Rökning

Rökning är förbjuden på fartygs öppna däck, bryggor eller liknande, oavsett vilken last fartyget för. Anslag om rökförbud skall finnas väl synliga ombord.

För att förebygga att rökning sker på otillåtna platser bör befälhavare anvisa lämpligt utrymme för rökning. Sådana utrymmen skall inte vara direkt tillgängliga från lastdäck. Dörrar och ventiler skall hållas stängda till utrymmen där rökning är tillåten.

18.4 Öppen eld, användning av gnistbildande verktyg och liknande

Användning av öppen eld, gnistbildande verktyg etc. på fartyg i oljehamnen får endast förekomma efter medgivande av SOHAB. Tillstånd krävs för heta arbeten, se punkt 4 i dessa driftföreskrifter.

2020-03-19

Undantag: Öppen eld tillåts utan särskilt medgivande i sådana utrymmen där rökning får förekomma.

18.5 Elektrisk utrustning

Elektrisk utrustning som används på olje-, gas- och kemikaliefartyg skall uppfylla kraven i av berörd myndighet utfärdad klassningsbestämmelse.

18.6 Användning av fartygs radio och radar

Där brandfarliga eller explosiva gaser kan förekomma får fartygs huvudradioanläggning inte användas till annat än mottagning.

Radaranläggning får ej vara i drift under lastning och lossning.

Fartygets radaranläggning får inte användas utan särskilt tillstånd från SOHAB.

18.7 Proviantering

Proviantering samt ombordtagning av förnödenheter och annan utrustning får endast ske efter medgivande av SOHAB.

18.8 Tankrengöring

Tankrengöring är normalt inte tillåtet. Undantagsvis kan tillstånd medges av SOHAB. I tillståndet preciseras de villkor som skall gälla med hänsyn till arbetets art.

18.9 Fartyg långsides annat fartyg

Fartyg får inte läggas långsides annat fartyg som lossar/lastar eller har lossat produkt vars flampunkt understiger 60° C eller som under föregående resa i någon tank fört sådan produkt. SOHAB kan dock i speciella fall ge tillstånd till detta.

18.10 Rökutveckling, rundkörning, rengöring av oljepanna mm

Fartyg skall se till att rökutveckling från huvudmaskiner, hjälpmaskiner, pannor och eventuell annan utrustning minimeras. Om onormalt kraftig rökutveckling observeras, skall åtgärder omedelbart vidtas och SOHABs ansvarige informeras.

Huvudmaskiner skall endast användas under den tid som behövs för fartygets manövrerande eller då det krävs för att kunna lossa produkt.

För att köra runt propeller vid kaj fordras särskilt tillstånd från SOHAB.

Rengöring av oljepanna eller blåsning av ångtuber får inte utföras i hamnen.

SOHAB avråder från användning av open-loop scrubber inom hamnområdet.

18.11 Förflyttning för egen maskin

Fartyg som lossar eller lastar i Oljehamnen skall ständigt vara klart att med kort varsel kunna förflyttas för egen maskin. Om särskilda skäl föreligger kan undantag medges av SOHAB.

2020-03-19

18.12 Reparationer

Reparationsarbeten får ej utföras på fartyg som lossar, lastar eller har farligt gods ombord utan tillstånd från SOHAB. Undantagna är dock mindre reparationer där endast icke gnistbildande handverktyg används under förutsättning

- a) att öppen eld, het yta eller gnistbildande verktyg inte används, och
- b) att fartyget med kort varsel kan förflyttas för egen maskin.

Begäran om tillstånd för reparation mot vilka förbud råder enligt ovan ställs till SOHAB. Arbetet får ej påbörjas innan tillstånd utfärdats.

18.13 Kombinationsfartyg

Utöver av Sjöfartsverket och annan myndighet utfärdade föreskrifter avseende kombinationsfartyg kan SOHAB meddela särskilda säkerhetsbestämmelser gällande varje enskilt anlop. Kombinationsfartyg får ej vända sina lastutrymmen vid kaj i Oljehamnen.

19 Inspektion

Personal från SOHAB och Räddningstjänsten har rätt att inspektera fartyg med avseende på gällande föreskrifter.

Befälhavare är skyldig att underlätta inspektörens arbete och rätta sig efter dennes påpekanden.

20 Landpersonal

Depåansvarig skall utse lossningsledare, säkerhets- och ledningsvakt, med giltig utbildning.

Säkerhetsvakt skall vara godkänd av SOHAB. Instruktioner för säkerhetsvakt, se bilaga 5.

Ansvarig lossningsledare samt säkerhets- och ledningsvakt skall vara närvarande vid lastning och lossning samt vid länsning av ledning. Säkerhetsvakt skall alltid finnas närvarande vid kajen när fartyg förande klass 1 produkter är förtöjd, vare sig fartyget är sysselsatt med lasthantering eller inte.

21 Brandskydd

Fartygs brandskyddsutrustning skall befinna sig i fullgott skick och på fartyg som för farligt gods vara klar att omedelbart tas i bruk. Besättningen skall vara utbildad i och väl förtrogen med dess handhavande.

Befälhavare och övrig berörd personal på fartyg skall underrätta sig om de säkerhetsanordningar som finns i land och, i tillämpliga fall, deras handhavande.

Sålunda skall kännedom inhämtas om bl.a.

- Placering av brandsläckningsredskap och förtöjningsyxor.
- Placering av utrymningslarm och gällande utrymningsplan.

2020-03-19

22 Åtgärder i händelse av brand (se även bilaga 2)

Vid brand ombord på fartyg vid kaj skall följande åtgärder omedelbart vidtas:

- Larmsignal med fartygets siren avges.
- All lastning/lossning stoppas.
- Alla produktventiler stängas.
- Alla pejl- och tankluckor stängas.
- Larma räddningstjänst 112, kontakta lossningsledaren och SOHABs ansvarige enligt larmlista.
- Aktivera utrymningslarmet.
- Åtgärder för att bekämpa branden vidtas.
- Losskoppling av lastarmar/slangar förbereds.
- Fartygets eventuella förhalning förbereds.

Vid brand iland eller ombord på annat fartyg i närheten skall följande åtgärder omedelbart vidtas:

- Larma räddningstjänst 112, kontakta lossningsledaren och SOHABs ansvarige enligt larmlista.
- Aktivera utrymningslarmet.
- All last/lossning stoppas.
- Alla produktventiler stängas.
- Alla pejl- och tankluckor stängas.
- Losskoppling av lastarmar/slangar förbereds.
- Brandbekämpningsberedskap intas.
- Fartygets eventuella förhalning förbereds.

23 Skydd mot utsläpp av produkt

Spillkärl skall användas där spill och läckage kan förekomma och där permanent anordning för uppsamling av vätska ej finns.

Ej anslutna produktventiler, last- och lossningsslangar eller dylikt skall vara blindflänsade. Förutom blindlock skall packning och fullt antal, väl dragna, bultar användas.

Ventil, tappkran eller liknande anordning för provtagning, vattendragning eller dylikt skall vara blindflänsad alternativt pluggad.

24 Åtgärder i händelse av produktutsläpp

Vid händelse som orsakar större produktutsläpp, skall följande åtgärder omedelbart vidtas:

- Eventuell pågående pumpning avbryts.
- Berörda ventiler ombord och i land stängs.
- Larma räddningstjänst 112, underrätta lossningsledaren och fartygsbefäl.
- Informera SOHAB.

Vid händelse som orsakar mindre produktutsläpp, oavsett mängd, skall följande åtgärder omedelbart vidtas.

- Informera lossningsledaren, fartygsbefäl och SOHAB.
- Inled saneringsarbete med den utrustning som finns på plats.

2020-03-19

25 Lossning och lastning

25.1 Lossning och lastning av tankfartyg (motsvarande)

Lossning eller lastning av fartyg skall ske i samråd mellan depå och fartygets befälhavare. För utrustning och personal ombord ansvarar befälhavare och för utrustning och personal i land ansvarar depåansvarig.

Innan lossnings- eller lastningsoperation påbörjas skall både fartygets befälhavare (ställföreträdare) och depåansvarig (eller utsedd lossningsledare) gå igenom och underteckna säkerhetschecklista (Ship/Shore Safety Checklist) enligt bilaga 4.

Lastning och lossning samt förberedelser för detta skall genom befälhavares respektive depåansvarigs försorg övervakas av:

- a) därtill utsett fartygsbefäl och respektive lossningsledare.
- b) säkerhets- och ledningsvakt, som är väl insatta i gällande säkerhetsföreskrifter och vars namn anmälts till SOHAB. Instruktion för säkerhetsvakt, se bilaga 5.

Alla öppningar, förutom det ordinarie tankventilationssystemet, skall vara stängda och gastäta. Ullagemätning och provtagning skall ske via slutna system.

Då fartygs lasttankar inte är försedda med system för sluten ullagemätning och provtagning, får tankluckor öppnas under den kortaste tid som oundvikligen behövs för ullagemätning och provtagning. Dessa luckor skall vara särskilt anpassade för sitt ändamål och särskilda försiktighetsåtgärder skall vidtas under tankpejlings/och provtagningsoperationen.

25.2 Väderrestriktioner

Max tillåten vindstyrka vid koppling och losskoppling är 20m/s

För lastarmar gäller max tillåten vindstyrka 22 m/s under lastning/lossning. Vid 25 m/s skall lastarmen dräneras och göras klar för bortkoppling.

Om åskväder närmar sig skall lossning respektive lastning av brandfarlig vätska Klass 1 eller gas avbrytas.

25.3 Innan lossning eller lastning påbörjas skall följande iakttas:

Lossning eller lastning av fartyg skall anmälas till Räddningstjänsten innan anlop. Detta utförs av hamnens personal.

Lastarm skall opereras enligt särskild driftsinstruktion. Depåansvarig är ansvarig för detta.

Slang skall riggas på sådant sätt att den inte skadas av fartygets eller egen rörelse.

Kontroll av koppling av slang eller lastarm skall ombord ske genom befälhavares (ställföreträdare) försorg och i land genom depåansvarigs (ställföreträdare).

Då slang används skall denna vara godkänd för sitt ändamål och provad under den senaste 12-månadersperioden. Provningsintyg skall finnas tillgängligt. Slang skall vara märkt med datum för senaste provning, tillåtet arbetstryck samt vilken typ av produkt den är lämpad för.

2020-03-19

25.4 Under pågående lossning och lastning skall följande iakttas:

Fartygsbefäl, samt övrig besättning efter behov, skall alltid vara tillgänglig. Vakt skall finnas på däck eller i dess omedelbara närhet. Vakt skall tillhöra besättningen och ha tillräcklig kompetens, enligt gällande internationella konvention angående normer för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning (STCW).

All berörd personal skall förvissa sig om var närmaste larm finns och hur det aktiveras innan lossning/lastning påbörjas. Nödstoppsfunktion, både ombord och iland, skall förstås av både ombord- och landpersonal.

Besättning skall finnas tillgänglig ombord i sådan omfattning att förhållning kan ske.

Under lossning skall en besättningsman alltid finnas tillgänglig vid pumparnas manöverdon.

Vid lastning skall särskilt stor försiktighet iakttas vid ”toppning”. Den som övervakar ”toppningen” skall ständigt vara i förbindelse med pumpman och den som manövrerar ventil som reglerar tillförseln till respektive tank.

Pumptrycket får vid lastning/lossning maximalt uppgå till 10 bar. Manometer på land gäller.

Vid lastningens/lossningens början skall pumptrycket långsamt ökas till överenskommet tryck, det maximala trycket får dock inte överskridas. Samtidigt skall tätheten hos lastarmar/respektive slanganslutningar mellan fartygets och landsidans manifoldrar kontrolleras noggrant. Vid läckage skall pumpningen omedelbart avbrytas och felet avhjälpas.

Om slang eller lastarm vid tömning blåses, skall den för lastningen/lossningen ansvarige ombord eller i land ha förvissat sig om att tillräcklig plats finns i berörd tank.

Vid avbrott i lossning eller lastning skall både fartygets manifold-ventil samt fotventil eller likvärdig ventil på kajen stängas.

25.5 Efter avslutad lossning eller lastning skall följande iakttas:

Depåansvarig, eller ställföreträdare, skall kontrollera att kaj och gemensam del av aktuellt rörledningssystem återställs.

Om skada eller utsläpp av produkt (oavsett mängd) skett eller annan anmärkning finns, skall SOHAB, omedelbart underrättas om detta.

Om fartyget lossat eller lastat brandfarlig vara klass 1, skall säkerhetsvakten vara kvar till fartygets avgång, dvs. tills förtöjningarna släppts.

26 Ballastning av tankfartyg

26.1 Ansvar

Fartygets befälhavare är ansvarig för ballastoperationen.

Ballastoperationen skall övervakas av därtill utsett fartygsbefäl.

26.2 Åtgärder vid ballastning

Vid ballastning skall i tillämpliga delar vidtas samma åtgärder som vid lastning, såsom igensättning av spygatter, kontroll av ventiler, övervakning av tankfyllning, övervakning av fartygssidor och omgivande vattenområden avseende spill av produkt samt avbrytande av ballastningen i händelse av kraftigt åskväder.

Vid ballastning av ej gasfria tankar skall synnerlig försiktighet iakttas med hänsyn till utströmmande brandfarlig gas. Utblåsning av luft får endast ske genom fartygets ordinarie tankventilationssystem.

2020-03-19

26.3 Åtgärder vid lossning av ballastvatten

Oljeförorenat ballastvatten skall omhändertas av den som lastar ut produkt.

Vid lossning av ballastvatten gäller samma föreskrifter som för annan lossning vid olje-, gas- eller kemikaliekaj.

Endast rent ballastvatten får släppas ut i hamnen. Med rent ballastvatten förstås vatten som förts i separata ballasttankar och inte innehåller någon form av förorening.

27 Avlämning av avfall

27.1 Avlämning av maskinrumsavfall

Översikt avfallsmottagning, bilaga 8

Oljerester och avfall som normalt uppstår i fartygs maskinrum och som inte får släppas ut till sjöss mottas kostnadsfritt under förutsättning att:

Anm. Med "normalt" menas det avfall som kan rymmas i köl under maskinrum, sludge eller länsvattentank.

- avfallet uppstått ombord på det fartyg som önskar avlämna det samt vid fartygets normala drift.
- avfallsmängden står i proportion till fartygets storlek och distansen från närmast föregående hamn.
- avfallet består av vatten, petroleumkolväten och sådana additiv som normalt ingår i avfall från eldnings- och smörjoljor. Avfallet skall således vara fritt från andra substanser såsom PCB, klor, lösningsmedel och detergenter.
- anmälan om avlämningsbehov görs i samband med fartygsanmälan senast 24 timmar innan avlämningen avses utföras.
- beställningen innehåller uppgifter om kvantitet, om avfallet är pumpbart eller ej, samt vilken slags koppling som erfordras.
- blanketten "Deklaration för maskinrumsavfall" lämnas korrekt ifyllt och undertecknad till avfallsmottagaren.
- fartygets anslutning för avlämning av maskinrumsavfall är utförd enligt internationell standard med uttag på däck.
- trycket i ledningen mellan fartyget och mottagningsanordningen iland inte överstiger 0,6 Mpa (6 kp/cm²).
- avlämningskapaciteten inte understiger 5m³ per timma.
- att avlämning till särskild anordnad mottagningsanordning (t.ex. slamsugningsbil) utförs denna under ordinarie arbetstid, vardagar klockan 07.00 - 16.00.
- väntetiden inte överstiger 15 minuter vid avlämning till slamsugningsbil eller annat fordon, inklusive tid för slanganslutning.
- det avlämnande fartyget tillhandahåller vakt ombord under hela tiden avlämningen fortgår, med uppgift att övervaka säkerheten och upptäcka eventuella läckage.
- det avlämnande fartyget tillhandahåller personal för koppling och lösgörning ombord av slangen mellan fartyget och mottagningsanordningen.
- då avfall avlämnas i fat, skall dessa genom fartygets försorg ställas på plats som anvisats av SOHAB.
- fat är tätslutande och felfria samt varaktigt märkta med innehåll och fartygets namn. Fartyget svarar för de merkostnader som uppstår eller kan komma att uppstå om inte villkoren ovan följs.

2020-03-19

27.2 Säkerhetsregler vid avlämning av maskinrumsavfall

Föraren på mottagande fordon är ansvarig för maskinrumsavfallsmottagningen.

Den som på avlämnande fartyg är ansvarig för maskinrumsavfallsavlämningen och förare av fordon som tar emot maskinrumsavfall är skyldiga att inom sitt verksamhetsområde vidta alla nödvändiga säkerhetsåtgärder för att förhindra utsläpp av maskinrumsavfall till mark eller vatten.

27.3 Innan maskinrumsavfallsavlämning påbörjas

Förare av fordon som tar emot maskinrumsavfall skall underrätta avlämnande fartyg om både det högsta pumptrycket varmed maskinrumsavfallet kan mottas och den kvantitet som kan tas emot.

Slang för avlämning av maskinrumsavfall skall säkert kopplas till anslutning ombord på avlämnande fartyg och mottagande fordon samt riggas på ett sådant sätt att slangen ej skadas av fartygets rörelse.

Endast godkänd slang som prov tryckts under den senaste 12-månadersperioden får användas.

Säker kommunikation, vilket företrädesvis bör ske med radio, skall upprättas mellan avlämnande fartyg och maskinrumsavfallsmottagare. Denna kommunikation skall vidmakthållas intill dess avlämning avslutats och slang losskopplats.

27.4 Under pågående maskinrumsavfallsavlämning

Slanganslutningar skall kontinuerligt kontrolleras avseende läckage.

Nivån i mottagarens tankar skall övervakas noga. Förare av mottagande fordon skall uppehålla sig på sådan plats att denne omedelbart kan beordra pumpningens avbrytande i händelse av överfyllning eller annat som påkallar detta.

27.5 Efter avslutad pumpning

Slang skall lösgöras på ett sådant sätt att maskinrumsavfall inte spills. Spillback skall användas. Slang som ej är försedd med avstängningsventil skall förses med blindfläns före ilandtagning till mottagande fordon eller återföring till avlämnande fartyg.

27.6 Åtgärder vid slangbrott, överpumpning eller annat som orsakar spill

Om slangbrott, överpumpning eller annat som orsakat spill av maskinrumsavfall inträffat skall följande åtgärder omedelbart vidtas:

- Pumpningen avbryts.
- Ventiler stängs omedelbart på avlämnande fartyg och på mottagande fordon.
- Räddningstjänst samt SOHAB larmas.
- Inled saneringsarbete med den utrustning som finns på plats.

2020-03-19

27.7 Avlämning av rester av skadliga ämnen i förpackad form

Skadliga ämnen i förpackad form mottas kostnadsfritt från fartyg i vår Miljöstation för farligt avfall under förutsättning att;

- avfallet uppstått under fartygets resa från föregående hamn vid fartygets normala drift.
- anmälan om avlämningsbehov görs i samband med fartygsanmälan senast 24 timmar innan avlämningen avses utföras.
- avlämningen till särskilt anordnad mottagningsanordning utförs under ordinarie arbetstid vardagar klockan 07.00 – 16.00.
- väntetid för sådan särskilt anordnad mottagningsanordning ej överstiger 15 minuter.
- de skadliga ämnena avlämnas i hela, tätslutande förpackningar, tydligt märkta enligt anvisningarna i IMDG-koden samt de uppgifter om innehållet som i övrigt erfordras på begäran lämnas till SOHAB eller den som hamnen anvisar.

Fartyget svarar för de merkostnader som uppstår eller kan komma att uppstå om inte villkoren ovan uppfylls

27.8 Avlämning av toalettavfall

Toalettavfall som inte får släppas ut till sjöss mottas kostnadsfritt från fartyg under förutsättning att:

- avfallet uppstått under fartygets resa från föregående hamn.
- anmälan om avlämningsbehov görs i samband med fartygsanmälan senast 24 timmar innan avlämningen avses utföras.
- avlämning som sker till slamsugningsbil utförs under hamnens ordinarie arbetstid vardagar klockan 07.00 – 16.00.
- väntetiden inte överstiger 15 minuter vid avlämning till slambil.
- trycket i ledningen mellan fartyget och mottagningsanordningen inte överstiger 0,6 Mpa (6 kp/cm²).
- fartygets anslutning för avlämning av toalettavfallet är utförd enligt internationell standard för sådan anslutning.
- det avlämnande fartyget tillhandahåller vakt ombord under hela tiden avlämningen fortgår, med uppgift att övervaka säkerheten och upptäcka eventuella läckage.
- fartyget tillhandahåller personal för koppling och lösgöring av slangen mellan fartyget och mottagningsanordningen.

Fartyget svarar för de merkostnader som uppstår eller kan komma att uppstå om inte villkoren ovan uppfylls.

2020-03-19

27.9 Avlämning av fast avfall

Sundsvall Oljehamn AB tillhandahåller containrar på kajerna för källsorterat fast avfall under förutsättning att:

- avfallet uppstått vid fartygets resa från föregående hamn vid fartygets normala drift;
- hushållsavfallet är väl emballerat i täta pappers- eller plastsäckar, så att spridning av smitta, orenhet eller dålig lukt i möjligaste mån undviks;
- miljöfarligt avfall avlämnas i tätslutande, för ändamålet lämpade, tydligt och varaktigt märkta förpackningar i våra miljöstationer;
- anmälan görs i samband med fartygsanmälan senast 24 timmar innan avlämningen avses utföras.

Fartyget ansvarar för de merkostnader som uppstår eller kan komma att uppstå om inte villkoren ovan uppfylls.

28 Bunkring

28.1 Definitioner

Med mottagande fartyg förstås fartyg vilket genom ledning från land eller från annat fartyg eller fordon mottar bunker.

Med bunkringsbåt förstås fartyg som till mottagande fartyg lämnar bunker.

Med bunkringsfordon förstås tankbil eller annat fordon som till mottagande fartyg lämnar bunker.

28.2 Anmälan

Anmälan av bunkring skall göras i samband med fartygsanmälan. Bunkring får ej ske samtidigt som lossning/lastning av klass 1 eller klass 2 produkt.

Anmälan skall innehålla uppgifter om

- det mottagande fartygets namn
- bunkringsbåtens namn/bunkringsbilens lastare/förare.
- tid och plats för bunkringen.
- kvantiteten som skall bunkras.
- oljekvaliteten, samt.
- bunkerleverantörens namn.

28.3 Ansvarsfördelning

Den som på mottagande fartyg är ansvarig för bunkring skall före bunkringen utse en säkerhetsvakt som kan beordra att pumpningen avbryts, om så krävs.

Den som på mottagande fartyg är ansvarig för bunkring och befälhavare på bunkringsbåt eller förare av bunkringsfordon, är skyldiga att inom respektive verksamhetsområde vidta alla nödvändiga säkerhetsåtgärder för att förhindra utsläpp av bunkerolja till vattnet eller mark.

2020-03-19

28.4 Innan bunkring påbörjas

Innan bunkring påbörjas skall klartecken inhämtas från personal på SOHAB. Samtliga spygatter på mottagande fartyg och på bunkerbåten som berörs av bunkringen skall tätas.

Tankarnas avluftningar (svanhalsar) skall vara försedda med lämpliga överfyllnadsskydd.

Befälhavare på bunkerbåt eller förare av bunkringsfordon skall underrättas om dels det högsta pumptrycket varmed bunkern kan mottas och dels den kvantitet som skall fyllas i varje tank.

Slang från bunkringsbåt eller bunkringsfordon skall säkert kopplas till anslutningen ombord samt riggas på ett sådant sätt att den ej kan skadas av fartygets rörelser.

Endast godkänd slang som provats under den senaste 12-månadersperioden får användas.

Kontroll skall göras av att samtliga i bruk varande ventiler är ställda så att fyllning sker till rätt tank.

Säker kommunikation, vilken företrädesvis bör ske med radio, skall upprättas mellan mottagande fartyg och bunkerbåt eller bunkringsfordon. Denna kommunikation skall upprätthållas till dess bunkring avslutats och bunkringsslangen (bunkringsarm) losskopplats.

28.5 Under pågående bunkring

Slanganslutningar skall kontinuerligt kontrolleras avseende läckage.

Under hela bunkringsoperationen skall en säkerhetsvakt som är väl förtrogen med mottagande fartyg finnas närvarande. Denne skall uppehålla sig på sådan plats att den omedelbart kan beordra pumpningens avbrytande i händelse av överfyllning eller annat som påkallar detta.

Under hela bunkringsoperationen skall god förbindelse upprätthållas mellan bunkringsbåten eller bunkringsfordonet och det mottagande fartyget.

Oljenivån i tankarna skall passas noga. Särskild försiktighet skall iakttas vid ”toppning”.

28.6 Efter avslutad pumpning

Om slang blåses med luft skall ansvarigt befäl ha förvissat sig om att tillräcklig plats finns i berörd tank.

Bunkringsbåtens eller bunkringsfordonets slang skall lösgöras på sådant sätt att olja inte spills. Spillback skall användas. Slang skall förses med blindfläns före återföring till bunkringsbåt respektive ilandföring till bunkringsfordon.

28.7 Åtgärder i händelse av spill

I händelse av oljeutsläpp skall följande åtgärder omedelbart vidtas:

- Pumpningen avbryts.
- Ventiler stängs omedelbart på bunkringsbåt eller bunkringsfordon och på mottagande fartyg. Räddningstjänst samt SOHABs ansvarige larmas.

C LANDBASERAD VERKSAMHET

29 Överpumpning mellan depåer

Överpumpning mellan depåer inom Oljehamnen skall anmälas till SOHAB minst 24 timmar innan överpumpningen skall påbörjas. Pumpning får ej utföras innan ansvarig depå fått bekräftelse från SOHAB att överpumpning kan ske.

Lossning och lastning har alltid förtur före överpumpningar mellan depåer.